

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XVI. — Izdan in razposlan dne 12. aprila 1870.

45.

Postava od 9. aprila 1870,

o plači profesorjev na svetnih vseučilišnih fakultetih in o stanovnici Dunajskih fakultetnih profesorjev.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako le:

§. 1. Prva stopnja plače rednih profesorjev na svetnih fakultetih ustanovljuje se po trdni uredbi (sistemi) za Dunaj na 2200 gld., za Prago na 2000 gld. in za vsa druga mesta na 1800 gld.

§. 2. Ta trdna plača poviša se vsakemu v §. 1 omenjenih profesorjev po vsakih petih letih, v katerih kakor reden profesor na katerem avstrijskem vseučilišču uči, do pet in dvajsetega leta take službe všteto, za 200 gld. (peteroletni priklad ali priboljšek).

Služben čas, ki ne odgovarja tem pogojam, šteje se na to stran samo takrat, kadar je izrekoma izgovorjeno, da se komu sme všteti glede na pomiko v višo plačo.

§. 3. Kjer je po okoliščinah in razmerjih potreba, smejo se kateremu profesorju tudi veči prejemki, kakor jih trdna uredba ustanovljuje, in drugi poboljški dovoliti.

§. 4. V §. 1 omenjeni profesorji začno vživati to plačo 1. dne maja 1870, prvi v §. 2 omenjeni peteroletni priklad pa 1. dne maja 1875. Tisti, ki dovršijo že 1. maja 1870 tako desetletno službo, kakoršna se hoče v §. 2, začno ta dan vživati prvi peteroletni priklad; kateri jo pa dovršijo v prvih petih letih, začno uživati ta priklad brž kakor dopolnijo deseto službeno leto. Tisti, ki izpolnijo takošno dvajsetletno službo pred 1. dnem maja 1875, začno uživati drugi peteroletni priklad brž kakor dopolnijo dvajseto službeno leto.

§. 5. Če bi kateri profesor že predno pride v moč pričujoča postava, pravico imel, da bi se z njim v katerem bodi oziru ugodneje ravnalo, kakor je v §§. 1, 2 in 4 zapovedano, bodo le-te določbe samo tedaj veljale za-nj, ako bi sam zahteval, da naj se z njim na vsako stran po taistih ravná.

To sme vsak čas zahtevati, dokler je še v djanjski službi.

§. 6. Pri obravnavah vsled §§. ^{fov} 4 in 5 bodo se profesorjem, ko se jim odkáže viša plača ali ko se pomaknejo na višo stopnjo plače, osebni prikladi, po obstoječih pravilih, primeroma zmanjševali ali do dobrega ustavljali.

To se pa ne dotiče nagrad (remuneracij) ali prikladov k plači, ki jih reden profesor poteguje za izročeno mu delo, ki njegovo izvirno učiteljsko dolžnost preseguje.

§. 7. Izredni profesorji jemljó se v službo ali brez plače ali pa s trdno plačo, ki se določi za vsak primerljaj posebej.

Izredni profesorji kakor takovi nimajo pravice, da bi se pomikali v višo plačo.

§. 8. Stanovnina (denar za stanišče) za redne profesorje vseh fakultetov na Dunaju, kateri nimajo po svoji službi naturalnega stanišča, povišuje se počemši od 1. aprila 1870 na 400 gld. Ravno tako se za izredne plačo uživajoče profesorje Dunajskega vseučilišča določuje 300 gld. kakor stanovnina. Ta bo počemši od 1. aprila 1870 dalje šla tudi tistim izrednim profesorjem, ki že vlečejo plačo, ne pa tudi stanovnine, ali ki imajo manjšo stanovnino.

§. 9. Redni vseučiliščni profesorji stoje v VI., izredni pa v VII. dietnem razredu.

§. 10. Zvršitev te postave naroča se ministru za uk.

Na Dunaju, dne 9. meseca aprila 1870.

Franc Jožef l. r.

Hasner l. r.

Stremayr l. r.

46.

Postava od 9. aprila 1870,

o plači profesorjev od takih srednjih šol, ki jih država vzdržuje.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako le:

§. 1. Plača pravih učiteljev tistih srednjih šol (gimnazijev, realnih gimnazijev in realnih šol ali realk), ki se ob državnem trošku (oziroma iz učnega zaloga) vzdržavajo, določuje se po trdni uredbi (sistemi) za Dunaj na 1000 gld., za druge srednje šole na 800 gld.

Vrh tega dobivajo profesorji v srednjih šolah prvega razreda zunaj Dunaja še po 150 gld. krajnega (lokalnega) priklada, ki se jim všteva v počitnino.

§. 2. Državne srednje šole, ki obstoje v enem in istem kraju, naj se gledé na trdne prejemke svojih profesorjev med sabo poenačijo.

§. 3. Po vsakih petih letih, ki jih profesor, bodi predno je ta postava v moč prišla, bodi potlej, na kateri državni srednji šoli v zadovoljstvo svojih viših izpolni, do vštevno pet in dvajsetega leta take službe, poviša mu se plača za 200 gld.

§. 4. Če kdo takošen, ki je za službo pravega učitelja zmožen, pa ne vleče nobene druge plače, kje učitelja namestuje, ker je učiteljsko mesto izpraznjeno, ali kakor pomočnik, opravlja je toliko dela, kolikor ga ima po svoji dolžnosti pravi učitelj, ustanovljuje mu se namestnina na 600 gold.

V drugem pa bodo še veljale določbe pravilnika za namestne učitelje.

§. 5. V primerljajih ozira vrednih sme se v počitnino všteti tudi čas, v katerem je kdo kakor namestni učitelj služil.

§. 6. Ravnatelj (direktor) dobiva trdno profesorsko plačo dotične srednje šole, združeno s pravico do peteroletnih prikladov, in pa še priklad, vštevan z ónimi vred v počitnino, kateri priklad znese za Dunajske srednje šole 400 gld., za vse druge popolne gimnazije in realke 300 gld., in za srednje šole s štirimi razredi 200 gld.

Profesorji, katerim se ravnanje gimnazija ali realke začasno izroči, vlečejo nagrado (remuneracijo), ki znese ravno toliko kolikor rečeni priklad.

§. 7. Ravnateljem srednjih šol gre naturalno stanišče v uradnem poslopju ali pa stanovnina, ki naj jim se odmerja po okolnostih dotičnega kraja.

Profesorji srednjih šol na Dunaju in v Trstu vlečejo po 300 gld. stanovnine.

§. 8. Ministru za bogočastje in uk daje se oblast, takim ravnateljem in učiteljem srednjih šol, ki so se nad drugimi izkazali na znanstvenem ali didaktično-pedagogičnem polju, podeljevati zaslužnine (zaslužne priklade) do 500 gld. na leto, dokler djanjsko služijo; za tega delj mu se dovoljuje vsako leto neki znesek, ki naj se v preudarku zahteva.

§. 9. Na srednjih šolah, o katerih govori §. 1 te postave, plačevano šolnino, katero bo minister za bogočastje in uk določeval, treba je v polni meri odpravljati v državni zaklad, oziroma učni zalog, brez škode za pravice, ki bi korporacijam ali drugim osebam do nje šle.

§. 10. Če bi se pri izpeljevanju zgornjih določeb za katerega profesorja podal manjši dohodek od tistega, katerega je zadnje leto imel, naj mu se, kar manjka, dopolni z osebnim prikladom, ki mu se zopet ustavi, kakor se dotični profesor pomakne na višo plačo.

§. 11. Z ravnateljmi in profesorji takih občinskih in deželskih srednjih šol, katere imajo pravico javnosti, naj se, ako prestopijo na kako državno srednjo šolo, ravná tako, kakor če bi bili vsegdar v takošni služili, pod pogojo, da na učilišču, s katerega so prestopili, vzajemnost veljá, in da je bilo to od strani njegovih vzdrževalcev že prej očitno izgovorjeno.

§. 12. Pričujoča postava ne veljá za tiste učitelje verstva, ki ne učé verstva v vseh razredih popolne državne srednje šole ali ki nimajo ob enem postavne zmožnosti za učiteljstvo v drugih (svetnih) učnih predmetih dotičnih srednjih šol, in tako tudi ne veljá za postranske učitelje.

§. 13. Ravnatelji srednjih šol stojé v VIII., profesorji pa v IX. dietnem razredu.

§. 14. Kar se določuje v ti postavi, naj veljá tudi za učitelje, ki med svojim triletjem na srednjih šolah služijo.

§. 15. Kar se tiče stanovnin omenjenih v §. 7, pride ta postava v moč 1. dne aprila 1870, zastran vseh drugih določeb pa začne veljati 1. dne maja 1870. Določba §. ^{ta} 9 veljá že za poletni semester 1870.

§. 16. Zvršiti to postavo naroča se ministru za uk.

Na Dunaju, dne 9. aprila 1870.

Franc Jožef I. r.

Hasner I. r.

Stremayr I. r.

47.

Postava od 9. aprila 1870,

zastran penzij za učiteljstvo od takih učilišč, ktera vzdržuje država.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako le:

§. 1. Zastran tega, ktera penzija gre učiteljstvu ob državnem trošku vzdrževanih učilišč, z redovnimi duhovniki vred, ki v njih služijo, — pa brez profesorjev bogoslovskega fakulteta v Krakovu, — veljá predpis za penzije od 9. decembra 1866, Drž. zak. št. 157.

Pri tem pa naj se čas, v katerem je kdo učitelj bil v državnih učiliščih razen šol vadnic združenih z izobraževališči za učitelje ali drugih ljudskih šol, računi tako, da mu se vsaka v ti službi izpolnjena tri leta štejejo za štiri, in to tudi takrat, če je prestopil iz druge državne službe v tako učiteljsko službo ali pa nasproti.

§. 2. Za vdove rednih vseučilišnih in fakultetnih profesorjev, rednih profesorjev novo urejenih, pod neposredno vladno vodbo stoječih tehničnih učilišč in c. kr. akademije obratnih umetnosti na Dunaju ustanovljuje se, če so se izpolnile druge v pravilih za uživanje penzije postavljene pogoje, penzija po značaju od petih sto goldinarjev.

Značajno penzijo dobivajo še tudi vdove izrednih profesorjev na imenovanih učiliščih in pa ravnateljev državnih srednjih šol, kakor tudi vdove profesorjev državnih srednjih šol, in sicer óne po 400 gld., te pa po 350 gld.

§. 3. Vsak profesor, ki je izpolnil 70. leto svoje starosti, mora se uradoma na počitek djati s celo svojo plačo, katero je najnazadnje užival, in pa z osebnim prikladom, če je kterega imel.

Ostane mu pa, če ravno ni več ud dotičnega profesorskega zbora (kolegija), ne le zmožnost, biti izvoljen v katero bodi akademično čast (dostojenstvo), temuč tudi pravica, napovedati, da bo kakor počastni profesor pod pogoji, ki jih ustanovi ministerstvo za uk, na vseučilišču iz svojih nominalnih predmetov očitno učil, in zares učiti (prednašati).

Kolikor gre za to, da se podučevanje ne ustavi, sme minister za uk napraviti, da takšen profesor še le po tem, ko je njegov naslednik službo nastopil, zadnji čas pa s koncem prvega sledečega šolskega leta v počitek prestopi.

§. 4. Tudi se sme tako, kakor govori §. 3, na počitek djati vsak profesor, brž kakor je izpolnil 65. leto svoje starosti.

§. 5. Zvršiti to postavo se naroča ministru za uk.

Na Dunaju, dne 9. aprila 1870.

Franc Jožef l. r.

Hasner l. r.

Stremayr l. r.